

Årsplan

Karuss og Skårungen barnehageenhet

2023-24

Alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i felleskapet

Fastsatt av samarbeidsutvalget juni 2023

Innhold

Karuss og Skårungen barnehageenhet.....	3
Ny i barnehagen	6
Overgang barnehage – SFO/ skole	6
Barnehagens årsplan	6
Felles verdier, retning og fokus - strategiplan for barn og unge	7
Hovedsatsingsområde	8
Samarbeid	9
Foreldresamarbeid	9
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest.....	9
Lek og læring i barnehagen	9
Demokrati og barns medvirkning og deltakelse.....	10
Omsorg og danning	11
Kommunikasjon og språk	11
Mangfold, likestilling og gjensidig respekt	12
Bærekraftig utvikling	12
Livsmestring og helse	13
Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø	14
Vurdering og veien videre	15
Barnehagens utviklingsarbeid	16

Karuss og Skårungen barnehageenhet

Denne årsplanen skal gi et innblikk i hvordan Karuss og Skårungen barnehageenhet vil jobbe i det neste året og hva vi tenker er viktig å ha fokus på i vårt arbeid for at barna skal trives og utvikle seg.

Karuss og Skårungen barnehageenhet består av to hus i en felles enhet, med felles ledelse. Helle Schiøtz er enhetsleder og Magnhild Hovet er styrer. Magnhild er styrer på Skårungen og vil ha hovedansvar for daglig drift av den barnehagen. Helle vil ha hovedansvar for daglig drift av Karuss. Sammen fungerer de som et lederteam for begge husene i enheten. Noen ganger samtidig, og noen ganger en på hvert hus.

Postadresse

Kristiansand kommune – Karuss/Skårungen barnehage

Postboks 4

4685 Nodeland

Enhetsleder Helle Schiøtz: 90 06 54 29

Styrer Magnhild Hovet: 92 83 17 27

Karuss barnehage

Karussveien 4

4620 Kristiansand

Telefon: 38 11 37 60

E-post: post.karuss.barnehage@kristiansand.kommune.no

Hjemmeside: www.minbarnehage.no/karussbhg

Froskane: 93 42 74 13

Salamander: 99 12 59 42

Rompetrollane: 95 45 00 24

Lek- samspill- glede

Barnehagen stod ferdig i 1999 og ligger på Karuss i midtre Vågsbygd. Barnehagen ligger på en flott naturtomt ved siden av Karuss skole, i nærheten av Vågsbygdskauen og har en sentral beliggenhet i forhold til andre fasiliteter i Vågsbygd som biblioteket, Myren Gård, Karussbanen, Auglandsbukta, Pers Hage osv. Lekeplassen er variert med trær til å klatre i, kupert terreng og utfordringer for barn i alle aldre. Til sammen tilbyr vi daglig plass til 63 barn. Vi har 14 årsverk i barnehagen. I tillegg kommer ekstra ressurser som er knyttet til barnehagen. Vi har tre avdelinger:

Rompetrollane har 15 plasser for barn i alderen 1-3 år. Rompetrollane deles om formiddagen slik at de minste barna alltid er ute før samling og måltid. Toåringene har da aktivitet inne eller er på tur. Avdelingen er på tur minst en gang i uka i hel eller delt gruppe.

Salamander og **Froskane** har 24 plasser på hver avdeling for barn i alderen 3-6 år. Avdelingene deler barna flere ganger i uka for turer og aktiviteter der barna er i faste grupper med faste voksne. Begge avdelingene er ute store deler av dagen. De eldste barna har skoleklubb en formiddag i uka. Skoleklubbene på Salamander og Froskane samarbeider.

Skårungen barnehage

Vågsbygdveien 63

4622 Kristiansand

Telefon: 38 11 37 20

E-post: Post.Skarungen.Barnehage@kristiansand.kommune.no

Hjemmeside: www.minbarnehage.no/skarungenbhg

Bragdøya: 48 03 52 19

Makrell: 46 42 34 03

Krabbe: 46 42 34 04

Skårungen barnehage stod ferdig i 1993 og ligger på Storenes. Den ligger idyllisk plassert ved sjøen med fine naturomgivelser. Bragdøya ligger bare 10 minutters båttur fra barnehagen. Biblioteket, Auglandsbukta, Pers Hage, Kjosdalen, idrettsplassen og Vågsbygd kirke er innenfor gangavstand. Barnehagen har en variert lekeplass med trær til å klatre i, kupert terreng og utfordringer for barn i alle aldre. Barn på Krabbe og Makrell har et måltid om dagen som barnehagen tilbereder og et måltid medbragt. Foreldre på disse to avdelingene betaler kostpenger. Barn på Bragdøya har medbragt mat til to måltider, etter ønske fra foreldregruppen, og betaler derfor ikke kostpenger. Til sammen tilbyr vi daglig plass til 51 barn i Skårungen barnehage. Vi har 12 årsverk i barnehagen. I tillegg kommer ekstra ressurser som er knyttet til barnehagen. Vi har tre avdelinger:

Krabbe har 15 plasser for barn i alderen 1-3 år. Krabbe har minst en turdag i uka i nærområdet. På våren har Krabbe turer til Bragdøya. To dager i uka deles gruppa i mindre grupper for aktiviteter, lek og turer.

Makrell og Bragdøya har 18 plasser på hver avdeling for barn i alderen 3-6 år. Makrell har to dager, mens Bragdøya har tre dager i uka til Bragdøya. På Bragdøya finnes det en gapahuk, lavvo og svært gode boltremuligheter i naturen. Avdelingene deles i mindre grupper flere dager i uka for aktiviteter, samling og lek. Bragdøya har egen avdeling i brakka på Skårungen som de noen ganger benytter før og etter Bragdøya. Makrell har en egen avdeling. De eldste barna har skoleklubb en formiddag i uka. Skoleklubbene på Bragdøya og Makrell samarbeider.

Ny i barnehagen

I Karuss og Skårungen blir alle nye familier invitert til besøk før sommeren. På første besøk får barnet og foresatte hilse på de ansatte og blir vist rundt i barnehagen. På senere besøk kan barnet med foresatte komme og leke med barna i barnehagen. Kort tid etter oppstart avtaler vi en oppstartssamtale, og vi legger vekt på å gi god tid til tilvenning og en trygg start for både barn og foresatte.

Overganger innad i barnehagen

Slik vil vi legge til rette for at barn og foresatte får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe:

For barn som skal bytte avdeling, bruker vi tid på å besøke avdelingen i forkant, være med på turer og aktiviteter. Barna blir med på lek og rutinesituasjoner slik som måltid og samlingsstund. Vi bruker overgangsobjekter på gammel og ny avdeling som barna kan kjenne igjen når de begynner til høsten. Overgangsobjekter kan være rim og regler, sanger og konkrete (som en bamse, en bok eller lignende). Personalet bygger relasjoner i god tid, slik at barna skal føle seg trygge. Pedagogene utveksler informasjon om barna, for å kunne sikre en best mulig overgang innad i barnehagen.

Overgang barnehage – SFO/ skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Et samarbeid mellom barnehagen og SFO/ skolen er derfor viktig. Kristiansand kommune har utarbeidet [rutiner for dette samarbeidet](#). Både foresatte og barn deltar i arbeidet for å skape en trygg og god overgang. Barnehagen sender i samråd med foresatte et overførings skjema til SFO og skole der også barnet har fått bidra med informasjon.

Slik forbereder barnehagen overgangen til SFO og skole for det enkelte barn:

Alle barna som har siste år før skolestart, er med i en gruppe vi kaller skoleklubb. Her jobber de med skoleforberedende aktiviteter, gjør en del oppgaver som er forbeholdt dem, egne turer, øver på hvordan man skal gå i trafikken, «Kroppen er min», eksperimenter, selvstendighetsarbeid, leke ferdigheter, og vanntilvenning i svømmehall.

Når vi nærmer oss skolestart har vi «Skoleklubbtreff» for skolestarterne fra begge barnehagene, slik at de kan bli litt kjent før høsten. Barn fra begge barnehagene skal i stor grad til de samme skolene. Vi besøker SFO og skolene som barna skal begynne på i nærmiljøet. Barnehagen har også dialog med skolene og SFO på overordnet nivå, gjennom møter hvor vi legger vekt på barnas beste.

For barn med spesielle behov er det overføringsmøter mellom foresatte, barnehage og skole i løpet av våren.

Barnehagens årsplan

Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Denne skal vise hvordan barnehagen jobber i tråd med Rammeplanen og lov om barnehager. Alt arbeid i barnehagen skal gjenspeile [barnehagelovens formål, § 1](#). Årsplanen har en dobbel funksjon, den skal både være et brukbart arbeidsredskap for barnehagepersonalet internt, og den skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser for praksis i forhold til samarbeidspartnere og foresatte. Den skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Her må også progresjon tydeliggjøres. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom, og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles verdier, retning og fokus - strategiplan for barn og unge

Rammeverket for kvalitet og mestring er en operasjonalisering av Kristiansand kommunes strategiplan for oppvekst. Rammeverket skal legge føringer for alt arbeid i barn og familie, barnehager og skole. Det gir tydelig retning gjennom formålet, «[Alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i fellesskapet](#)». Det sier noe om hva som skal prege møtet mellom mennesker, om *relasjoner, forventninger og deltakelse*. Videre peker det på tre fokusområder i oppvekst, *livsmestring, inkluderende fellesskap og læring og utvikling*. Den ytterste sirkelen peker på prinsipper som skal ligge til grunn for arbeidet i en lærende organisasjon, som barnehagen er. *Lærende fellesskap, Verdier i praksis, Tydelig retning og Fokusert innsats*. Hele rammeverket finner du [HER!](#)

Kjerneverdiene i rammeverket er:

Likeverd - Medvirkning - Anerkjennelse

Alle barn og unge:

- **har en absolutt verdi**
- **vil når de kan**
- **finner mening og deltar**
- **har noe å tilføre fellesskapet**

Hovedsatsingsområde

I Karuss og Skårungen barnehage er **livsmestring og uteliv** en viktig ramme for det daglige innholdet og vår pedagogiske praksis. I tråd med verdigrunnlaget for Kristiansandsbarnehagen og Rammeplanen ønsker vi dette barnehageåret å sette søkelyset på at alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i fellesskapet.

Rammeplanen fremhever livsmestring i barnehagen hvor det vektlegges at barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Vi ønsker å fremme barnas fysiske og psykiske helse i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd.

Vi ønsker å legge til rette for at barna føler seg inkludert i fellesskapet gjennom arbeid med relasjonsbygging, felles aktiviteter og tid til den gode leken. Naturen og uterommet er et godt utgangspunkt for arbeid med livsmestring gjennom bevegelsesglede, varierte uteområder som innbyr til god lek og frihetsfølelsen barna kan oppleve når de får leke ute i naturen.

Gjennom aktive, deltakende og reflekterte voksne kan mye av barnehagens aktiviteter gjøres ute når vær og temperatur tillater det. Vi bruker uterommet bevisst i vårt pedagogiske arbeid. Gode felles opplevelser i naturen er med på å styrke opplevelsen av inkludering og fremmer livsmestring. Uterommet er romslig og konfliktdepende, og nærværende voksne bidrar til at alle blir inkludert i lek og samspill.

Samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere, - som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), mobilt team, helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp og støtte, eller få innspill til sitt arbeid når det er behov for det.

Helsetjenester som omhandler barn, er nå samlokalisert i [Familiens hus](#) der man treffer helsesykepleier, familieterapeut, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Barnehagen henvender også seg her når det er behov for det. Alle barnehager har fått tildelt en kontakthelsesykepleier som de møter minst to ganger pr. år.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er ifølge barnekonvensjonen og barneloven foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Det er opprettet et eget [foreldreutvalg for barnehager i Kristiansand](#) i tillegg til [FUB nasjonalt](#). Dette er et fellesorgan for alle foreldre med barn i barnehagen i Kristiansand kommune.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i daglige treffpunkt og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen, er pålagt [taushetsplikt](#) og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon som gjelder barn, foresatte og personalet. Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foresatte vil umiddelbart bli informert og involvert i saker som gjelder deres barn, med mindre det dreier seg om vold og overgrep, da har barnehagen plikt til å melde til politiet.

Lek og læring i barnehagen

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og lære å mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med **rammeplanens fagområder**. Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- antall, rom og form
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen.

Vi har valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis knyttet til lek og læring:

- Skjermer leken og gir den tid
- Deler barna i mindre lekegrupper
- Gir dagene innhold som inspirerer til fantasi, skaperglede og nye innspill til lek
- Er ute hver dag
- Bruker uteområder som skogen, fjæra, lekeplasser etc.
- Fordyper oss i ulike tema og leker oss gjennom kunnskap
- Bruker IKT som verktøy i lek og læring
- Er bevisst i forhold til bruk og innredning av rommene
- Har leker synlige og tilgjengelige
- Har et bevisst utvalg av leker tilgjengelig, og rekvisitter som inspirerer til variert lek
- Fanger opp barnas interesser og bygger videre på det
- Bygger opp ulike lekemiljøer
- De voksne er flinke til å fordele seg i de ulike lekemiljøene

Demokrati og barns medvirkning og deltakelse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer danning og læring. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som et selvstendig menneske. Uavhengig av alder og forutsetninger skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til demokrati og medvirkning:

- De voksne møter barna med anerkjennelse for sine uttrykk. Hos de barna som har lite språk, er det desto viktigere at voksne bruker tid, lytter og tolker hva barna ytrer
- En av våre metoder er å gi barn tid og rom for gode dialoger
- Mindre grupper med en voksen og en liten gruppe barn gir større mulighet for den voksne å være tett innpå barna for å legge til rette for barns medvirkning, mestring, undre seg sammen med barna, og støtte dem i å gi uttrykk for tanker og meninger
- Bevissthet rundt at innredning og tilgjengelighet, gjør det lettere for barna å selv velge hva de vil gjøre og med hvem
- Barna får være med i planlegging av noen aktiviteter, og påvirker hva og hvordan de skal gjennomføres. Det er rom for endring i planer underveis for at barnas innspill skal ha innvirkning
- Barna har i løpet av barnehagedagen mange muligheter for selv å velge hva de vil gjøre. De kan velge hvor de vil leke, hvem de vil være sammen med, når de skal gjøre ting og eventuelt turmål

Omsorg og danning

Barnehagen skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner preget av tillit, nærvær, varhet og trygghet. Barn skal få omsorg av voksne og andre barn, og samtidig øve seg på selv å gi omsorg. De voksne skal veilede barn og hjelpe dem i spenningen mellom sosialisering i gruppen og ivaretagelse av de individuelle behov. Danning i barnehagen går ut på å støtte barna i å være nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for selvstendig deltakelse i demokratiske fellesskap.

Personalet er tilgjengelige og delaktige i barns lek. Vi er tilgjengelige og mottakelige for deres innspill og deltar i lek på barnas premisser. Personalet støtter og veileder barn ved behov og hjelper til å videreutvikle leken om den stopper opp. Vi følger ekstra opp om barn som ikke deltar i lek, holdes utenfor eller ødelegger andres lek for å øke lekekompetansen.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis i forhold til omsorg og danning:

- Vi ser på omsorg som en forutsetning for barnas trygghet og trivsel
- Legger aktivt til rette for omsorgsfulle relasjoner
- Støtter og oppmuntrer barna til å vise omsorg for andre og selv ta imot omsorg
- Oppmuntrer barna til å hjelpe hverandre og se andre barns behov
- Sørger for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- Har gode rutiner for å møte flerspråklige barn og foreldre
- Er bevisste betydningen av voksne som gode rollemodeller
- Bidrar til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre
- Utfordrer barnas tenkning, invitere til utforskende samtaler og undre oss sammen
- Synliggjør og verdsetter ulike behov, meninger og perspektiver og handlinger
- Støtter barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- Oppmuntrer barna til å prøve selv og til å bli selvstendige

Kommunikasjon og språk

Vår barnehage skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling i omgivelser der voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø i forhold til språkstandard for barnehagene i Kristiansand. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis i forhold til kommunikasjon og språk:

- Gir tid til den gode samtalen, lar om nødvendig rutiner og dagsrytme forskyves litt for å skape tid og rom. Vi gir barna tid til å tenke seg om, og har toleranse for pauser
- Deler barnegruppa i mindre grupper, med én voksen per gruppe deler av dagen
- Gjør personalet hverandre gode ved å være bevisste på hverandres språkpraksis. Vi øver sammen, veileder og roser hverandre
- Er bevisste på hvordan vi stiller åpne spørsmål på en god måte
- Har gode rutiner for å møte flerspråklige barn og foreldre
- Bruker bøker aktivt i hverdagen
- Er bevisste på å benevne ting i samtale med barna
- Bruker sang, musikk, spill, eventyr og regler for å stimulere språkutviklingen
- Har turer til biblioteket, som sikrer et variert og oppdatert utvalg av bøker

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i felleskapet. Barn og voksne har en absolutt verdi. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet der mangfold brukes som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til mangfold, likestilling og gjensidig respekt

- Vi tar hverandre på alvor og møter hverandre med respekt
- Skaper rom for gode samtaler/undring
- Hjelper barna som er i konflikter med å sette ord på følelser og finne gode løsninger
- Støtter barna i å utvikle empati
- Støtter barna i utvikling av egen identitet og respekt for andre
- Skaper forståelse/toleranse for forskjellige religioner og kulturer
- Markerer de religiøse og kulturelle høytider som er representert i barnehagen
- Vi lærer å respektere ulikheter og løfter frem og verdsetter forskjeller hos hverandre
- Utfordrer barn som ofte velger bort noen typer aktiviteter til å prøve noe nytt, og gis muligheten til å erfare at det kan være gøy
- Personalet i barnehagen gjennomfører oppgaver som ikke er typiske for et tradisjonelt kjønnsrollemønster, og er på denne måten rollemodeller for barna
- Legger vekt på at det er mange måter å være jente på, og mange måter å være gutt på
- Legger til rette for at alle barna kan leke med det de har lyst til, delta i ulike roller i lek etc.
- Jobber aktivt for at både jenter og gutter skal få like mye oppmerksomhet og forventinger ut ifra hvem de er og ikke ut ifra kjønn
- De ansatte ser på den gode leken hos barna uavhengig av kjønn

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i både her og nå og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til bærekraftig utvikling:

- Vi plukker søppel sammen med barna
- Vi legger til rette for kildesortering og resirkulering av søppel
- Vi forsyner oss bare med den maten vi tror vi kan spise – heller flere små porsjoner enn en stor
- Legger matboksene i kjøleskapet når vi ikke bruker dem
- Lager standardporsjoner basert på hvor mye barna vanligvis spiser. Slike standardoppskrifter kan lett justeres etter antall barn
- Samarbeider med foresatte om hvor mye mat det er i matboksene, tilpasset barnets behov
- Tar vare på rester og setter dem raskt i kjøleskap
- Bruker restemat. Gammelt brød er utmerket til ostesmørbrød. Personalet må gjerne ta restene med hjem om de ikke blir brukt i barnehagen
- Vi er nøye på å sette pålegg kjølig, emballere trygt, og ikke åpne mer enn vi bruker
- Tåle å spise eksempelvis frukt og grønt som ikke ser perfekt ut, og vi smaker på nye ting
- De voksne er gode forbilder og rollemodeller for barna. Vi bevisstgjør og motiverer barna til å redusere matsvinn

Livsmestring og helse

Livsmestring er et av satsingsområdene i Karuss og Skårungen barnehage. Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser, vi skal legge til rette for at barna blir robuste og trygge, og kjenner tilhørighet til barnehagens sosiale fellesskap.

Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser med rom for utforskning og sunne helsevaner. Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse blant annet i møte med rammeplanens fagområder.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til livsmestring og helse:

- Tross motgang kan barn også føle på mestring
- Vi bidrar til et trygt sted og støtter barn i møte med utfordringer slik at de erfarer at utfordringer er til for og løses
- Når barn møter sensitive voksne, vil det bidra til robusthet, trygghet og motstandsdyktighet
- Vi jobber for at alle skal oppleve at de er en del av et fellesskap
- Vi oppmuntrer barn til å støtte og hjelpe hverandre
- Vi oppmuntrer barna og gir dem muligheter og tid til å prøve selv
- Skaper rom for humor og livsglede ved å være til stede i øyeblikket
- Prøver å ta barneperspektivet
- Støtter barn i følelsesregulering, er gode modeller og gir trygghet
- Gjør barna bevisste på seg selv og at de kan sette grenser for seg selv og egen kropp
- Styrker barnas selvfølelse ved å bekrefte deres absolutte verdi (Jeg ser deg, og liker deg – akkurat som du er)
- Gir barna en hverdag med en god balanse mellom ulike aktiviteter, ro og hvile. Vi er sensitive for barns ulike behov, og tilpasser så langt det er mulig
- Gir barna et stimulerende og utfordrende miljø hvor de kan utvikle sine motoriske ferdigheter og selvtillit
- Tilbyr barna et variert og sunt kosthold, og legger vekt på glede og hygge knyttet til mat og måltider

Arbeider vi godt med punktene over vil vi bidra til å styrke barns psykiske helse.

Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø

Et godt leke og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing. Barnehagen skal ha nulltoleranse for alle typer krenkelser. De ansatte har aktivitetsplikt, jfr § 41,42 og 43 i barnehageloven, til å følge med, melde fra, undersøke og sette inn tiltak. Kristiansand kommune har utarbeidet en felles [veileder for arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø](#).

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen. Barnehagens viktigste sosialiseringarena er leken. I barnehagen vil tidlig innsats blant annet innebære at personalet arbeider målrettet og systematisk med å inkludere barnet i meningsfulle fellesskap. Forebygging innebærer kompetansetiltak, dialog med foresatte, arbeid i barnehagen, snakke med barna. Holdning – kunnskap – handling.

Slik vil vår barnehage jobbe med å forebygge, avdekke, stoppe, håndtere og følge opp mobbing i tråd med barnekonvensjonen og verdiene i Rammeplanen:

- Være bevisste vår egen barnehagekultur og våre kjerneverdier: Likeverd, anerkjennelse, deltagelse og tilhørighet. La barnehagen kjennetegnes av gode relasjoner, positive forventninger, deltagelse og mestring
- Barnehageledelsen er kulturbærere og viser vei og tar ansvar for at våre verdier og normer fremmer et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn
- Relasjonsbasert ledelse av barnegrupper hvor god struktur, tilhørighet og deltagelse står sentralt
- Barnehagens ansatte deltar aktivt i å utvikle fellesskap mellom barna som er preget av gode relasjoner, anerkjennelse og opplevelsen av å være betydningsfulle deltakere i fellesskapet
- Barnehagen legger til rette for et godt foreldresamarbeid og har alltid barnets beste som mål

For å sikre et trygt og godt barnehagemiljø for barna, har vi i Karuss og Skårungen barnehageenhet følgende tiltak igjennom året:

HØST	-Oppstartssamtaler med nye foreldre -Foreldremøte -Personalmøte med gjennomgang av «Veileder for trygt og godt barnehagemiljø» -Valg av representanter for samarbeidsutvalget -Foreldresamtaler -Foreldreundersøkelsen
VÅR	-Gjennomgang av foreldreundersøkelsen -Barnesamtaler -Vurdering av egen praksis i forhold til aktivitetsplikten -Foreldresamtaler -Foreldremøte

Vurdering og veien videre

Hovedmålet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vår barnehage arbeider kontinuerlig med vurdering blant annet gjennom pedagogisk analyse i egne grupper der hele personalet deltar. Gjennom å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna. Barnehagens arbeid med planlegging og vurdering skal ses i lys av valgt område for utvikling/ hovedsatsningsområde.

Når barnehagen gjennom året jobber med refleksjon over egen praksis, bidrar dette til egenvurdering. Vi tar utgangspunkt i punktene som er skissert under hvert tema i årsplanen. Progresjonen vil kontinuerlig evalueres i lys av disse. Dette for å sikre at barnehagen gjennom året legger til rette for at alle barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Progresjon i barnehagens innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø

Vi tar utgangspunkt i punktene for egenvurdering som er skissert under hvert tema i årsplanen. I vurderingsarbeidet spør vi oss: Hvordan kommer progresjon til uttrykk i vår praksis når det gjelder «pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø»? (Rammeplanen, 2017, s.44)

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon skiller seg fra ordinær dokumentasjon ved at den bidrar til kritisk refleksjon over praksis. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon kan den pedagogiske dokumentasjonen være et verdifullt utgangspunkt for felles refleksjon og samtaler om arbeidet, som kan danne grunnlag for å utvikle stadig bedre praksis.

Plan for arbeidet

I denne årsplanen har vi skissert noen punkter for refleksjon over egen praksis innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Disse punktene skal brukes i barnehagens vurderingsarbeid og i tillegg sikre progresjon. Med utgangspunkt i disse skal personalet i fellesskap vurdere egen praksis. Dette skal ligge til grunn for videre arbeid, læring og utvikling av et stadig bedre barnehetilbud.

Slik vil vi jobbe med vurdering og progresjon:

- Hver avdeling skriver månedsbrev og månedsplaner der vi oppsummerer forrige måned, forteller om planer for videre arbeid, og gir viktig informasjon til foresatte
- Vi bruker Visma og hjemmesiden for å dokumentere. Andre oppslagstavler blir også brukt for å synliggjøre innholdet i barnehagen
- Foreldresamtalskjema med utgangspunkt i barnets styrker og ressurser blir brukt for å dokumentere barnets utvikling og som et verktøy i arbeidet med å støtte barnet videre i sin utvikling
- Barnesamtaler blir brukt til å gi tid og rom for barnet til å fortelle om sin opplevelse, trivsel og tanker om barnehagelivet
- TRAS (Tidlig registrering av barns språkutvikling) brukes i arbeidet med kartlegging av barns språk for alle flerspråklige barn og for barn der vi er usikre på språkutviklingen. TRAS er også en arbeidsmåte som baseres på et læringssyn der vi strekker oss etter barnets nærmeste utviklingsstadium
- Vi bruker pedagogisk analyse (PA) som verktøy når vi jobber med utvikling og progresjon i personalgruppa.
- Vi har avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter og planleggingsdager i løpet av året hvor vi bruker årsplanen aktivt i arbeidet med egenvurdering og for å sikre progresjon.

Barnehagens utviklingsarbeid

Med utgangspunkt i ståstedsanalysen høsten 2021, valgte vi i Karuss og Skårungen å ha barnehagens digitale praksis som et utviklingsarbeid. Vi startet dette arbeidet våren 2022 og arbeidet pågår fortsatt.

Karuss og Skårungen barnehageenhet skal være et sted som fremmer barnas digitale kompetanse og digitale dømmekraft. Vi bruker ulike digitale verktøy slik som projektor, kamera, nettbrett, kopieringsmaskin, pc, mobil, lamineringsmaskin m.m. Barna skal få erfaringer med at digitale verktøy kan være en del av et allsidig læringsmiljø, og at barnehagens digitale praksis bidrar til barnas kreativitet, lek og læring.

I utviklingsarbeidet med barnehagens digitale praksis har vi følgende mål:

- Barna opparbeider forståelse for og læring om digitale verktøy
- Personalet jobber med refleksjon og en bevisstgjøring rundt det digitale arbeidet
- Barna får utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med personalet
- Hver avdeling gir tilbud om digitale aktiviteter
- Barna medvirker i den digitale praksisen
- Personalet deltar aktivt i barnas mediebruk, og legger til rette for at barna selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer

